

Praha 6. 12. 2018

9

Lékárenská péče 2017

Souhrn

Lékárenskou péči zajišťovalo (podle Národního registru poskytovatelů zdravotních služeb k 31. 12. 2017) 2 852 lékáren včetně odloučených oddělení výdeje léčiv a 218 výdejen zdravotnických prostředků. Na 1 lékárnou v roce 2017 připadalo v průměru 3 720 obyvatel. Zařízení za loňský rok přijala více než 68,8 mil. receptů a 3,6 mil. poukazů na zdravotnické prostředky, tj. 6,48 receptů a 0,34 poukazu na 1 obyvatele ČR. Každý obyvateľ v průměru zaplatil v lékárně na doplatecích k receptům a poukazům spolu s volným prodejem léčivých přípravků a zdravotnických prostředků 1 597 Kč. Celkové tržby lékáren a výdejen za léčivé přípravky a zdravotnické prostředky činily 82,18 mld. Kč.

Lékárenská péče

Hodnocení činnosti lékárenské péče vychází ze statistického zjišťování Ministerstva zdravotnictví pro rok 2017, z výkazu A 080. Zpravodajskou jednotkou jako poskytovatele lékárenské péče (státní i nestátní) je pro statistické zjišťování lékárna a výdejna zdravotnických prostředků. Lékárny včetně jejich odloučených oddělení výdeje léčiv mohou být organizačně začleněny u poskytovatele lůžkové péče, mohou být samostatné nebo součástí nějakého sdružení lékáren bez ohledu na jejich zřizovatele, stejně tak výdejny zdravotnických prostředků.

Od roku 2015 dochází ke změně sledovaných ukazatelů a to z pohledu druhu poskytovatele lékárenské péče. V tabulkových částech jsou samostatně sledovány ukazatele v členění:

- a) Nemocniční lékárnky a výdejny zdravotnických prostředků – zdravotnická zařízení lékárenské péče začleněná u poskytovatelů lůžkové péče.
- b) Veřejné lékárnky a výdejny zdravotnických prostředků – samostatná zdravotnická zařízení.

Vzhledem k neúplnosti sběru statistických hlášení (především od výdejen zdravotnických prostředků) jsou pro komplexnost a objektivnost informací o tržbách data doplněny a porovnány s náklady zdravotních pojišťoven v roce 2017.

Národní registr poskytovatelů zdravotních služeb registroval k 31.12.2017 celkem 2 852 lékáren včetně odloučených oddělení výdeje léčiv, z toho 137 nemocničních lékáren a 2 715 veřejných lékáren včetně odloučených oddělení výdeje léčiv. Vedle těchto zařízení lékárenské péče bylo registrováno také 218 výdejen zdravotnických prostředků, viz tabulka č. 1. Na jednu lékárnou včetně odloučených oddělení výdeje léčiv připadalo 3 720 obyvatel, tedy na 10 000 obyvatel připadalo 2,69 lékáren. U výdejen zdravotnických prostředků na jednu výdejnu připadalo 48 970 obyvatel a na 10 000 obyvatel připadlo 0,21 výdejny zdravotnických prostředků s poznámkou, že zdravotnické prostředky jsou také vedeny, vydávány a prodávány v rámci lékáren.

Tabulka č. 1 Počet lékáren a výdejen zdravotnických prostředků k 31.12.2017

Území, kraj	Lékárna			Výdejna zdravotnických prostředků		
	nemocniční	veřejná	celkem	na 10 000 obyvatel	celkem	na 10 000 obyvatel
Hl. m. Praha	20	324	344	2,66	46	0,36
Středočeský	14	283	297	2,20	19	0,14
Jihočeský	11	147	158	2,47	12	0,19
Plzeňský	9	145	154	2,65	19	0,33
Karlovarský	3	89	92	3,11	14	0,47
Ústecký	13	192	205	2,50	11	0,13
Liberecký	6	104	110	2,49	9	0,20
Královéhradecký	2	178	180	3,27	5	0,09
Pardubický	6	145	151	2,91	3	0,06
Vysočina	6	120	126	2,48	6	0,12
Jihomoravský	19	352	371	3,14	23	0,19
Olomoucký	6	170	176	2,78	18	0,28
Zlínský	7	162	169	2,90	7	0,12
Moravskoslezský	15	304	319	2,65	26	0,22
ČR	137	2 715	2 852	2,69	218	0,21

V roce 2017 bylo do statistického zjišťování pro obor lékárenská péče zahrnuto celkem 2 812 zpravodajských jednotek (137 nemocničních lékáren, 2 484 veřejných lékáren a 191 výdejen zdrav. prostředků). Protože odloučená oddělení výdeje léčiv nemohou ze zákona existovat samostatně, jsou vždy povinnou součástí lékárny a jejich hodnoty jsou zahrnuty ve výkazu lékárny.

Z uvedeného počtu 137 zpravodajských jednotek (dále ZJ) – za nemocniční lékárny odevzdalo výkaz 134 ZJ tj. 97,8%, z počtu 2 484 ZJ veřejných lékáren odevzdalo výkaz 2 278 ZJ tj. 91,7%, v souhrnu za všechny lékárenské ZJ, bez rozlišení typu lékárny, bylo odevzdáno 2 412 výkazů tj. 92,0%. U výdejen zdrav. prostředků z počtu 191 ZJ odevzdalo výkaz 125 ZJ tj. 65,4%.

Tabulka č. 2 uvádí průměrný roční přepočtený počet pracovníků včetně smluvních pracovníků ve veřejných lékárnách a výdejnách zdravotnických prostředků podle odevzdaných výkazů. Pracovníci nemocničních lékáren nejsou uvedeny z důvodu nastavené metodiky sběru personálních dat, kdy se data nemocnic sbírají souhrnně za celou organizaci. V roce 2017 ve veřejných lékárnách a výdejnách zdravotnických prostředků pracovalo v přepočtených počtech 5 860 farmaceutů, 3 825 ZPBD a 1 359 ostatních odborných pracovníků.

Tabulka č. 2 Personální zabezpečení lékařské péče ve veřejných lékárnách a výdejnách v roce 2017

Území, kraj	farmaceut	ZPBD	z toho	
			farmaceutický asistent § 19	ostatní odborní pracovníci
Hl. m. Praha	853	607	527	240
Středočeský	560	437	347	102
Jihočeský	279	181	153	73
Plzeňský	275	196	177	84
Karlovarský	165	135	97	46
Ústecký	339	340	288	77
Liberecký	217	139	96	43
Královéhradecký	402	181	147	58
Pardubický	327	175	149	46
Vysočina	280	171	146	55
Jihomoravský	821	425	374	175
Olomoucký	355	206	175	100
Zlínský	345	174	152	71
Moravskoslezský	642	456	387	189
ČR	5 860	3 825	3 216	1 359

Z výsledku statistického šetření vyplývá, že bylo v roce 2017 celkem přijato 68,81 mil. listinných a elektronických receptů, 3,64 mil. poukazů (souhrnný počet za nemocniční lékárny, veřejné lékárny a výdejny zdrav. prostředků) a 1,97 mil. objednávek (souhrnný počet za nemocniční a veřejné lékárny) od poskytovatelů zdravotních služeb, jak uvádí tabulka č. 3. Uvedené počty představují meziroční nárůst receptů o 3,9% a poukazů o 7,5%. Z toho bylo pro zdravotní pojišťovny 87,4 % receptů a 94,2 % poukazů. Na 1 obyvatele ČR připadalo cca 6,48 receptů a 0,34 poukazu za rok.

Tabulka č. 3 Celkové počty receptů a poukazů v roce 2017

Území, kraj	Recepty a poukazy				žádanky / objednávky od poskytovatelů zdravotních služeb na léčivé přípravky
	recepty včetně elektronických	z toho	poukazy	z toho	
		pro zdravotní pojišťovny		pro zdravotní pojišťovny	
Hl. m. Praha	10 242 775	8 759 222	480 982	477 112	502 617
Středočeský	7 156 532	6 224 742	340 126	255 842	118 124
Jihočeský	4 026 742	3 585 127	213 054	207 023	57 841
Plzeňský	3 637 178	3 224 469	252 374	205 685	130 395
Karlovarský	1 950 902	1 614 437	57 500	32 983	7 905
Ústecký	5 013 569	4 368 817	215 505	209 019	81 501
Liberecký	2 641 013	2 336 403	163 229	162 291	19 790
Královéhradecký	3 819 197	3 397 587	233 425	232 432	141 561
Pardubický	3 169 210	2 825 205	144 361	143 368	64 159
Vysočina	3 228 469	2 766 022	124 927	123 335	69 181
Jihomoravský	7 724 640	6 735 451	432 860	429 247	466 477
Olomoucký	4 324 646	3 798 279	278 369	276 099	84 856
Zlínský	3 881 694	3 443 154	192 225	181 264	90 880
Moravskoslezský	7 996 587	7 069 518	516 274	499 820	139 185
ČR	68 813 154	60 148 433	3 645 211	3 435 520	1 974 472

Z celkového počtu 68,81 mil. receptů připadá na nemocniční lékárny 8,99 mil. receptů, což představuje 13,1% s meziročním nárůstem 7,2%, ostatních 59,81 mil. receptů připadá na síť veřejných lékáren s meziročním růstem 3,5%, viz. tabulka č. 4.

Z celkového počtu 3,64 mil. poukazů připadá na nemocniční lékárny 0,95 mil. poukazů, což představuje 26,2%, na veřejné lékárny připadá 1,68 mil. poukazů (46,16%) a zbylé poukazy připadají na výdejny zdrav. prostředků, viz tabulka č. 5.

U nemocničních lékáren, které odevzdaly výkaz (134 lékáren), připadá v průměru na 1 zpravodajskou jednotku 67 130 receptů a 7 125 poukazů, u veřejných lékáren, které odevzdaly výkaz (2 278 lékáren), připadá na 1 zpravodajskou jednotku 26 259 receptů (hodnota mediánu je 19 419 receptů) a 738 poukazů, u výdejen zdrav. prostředků, které odevzdaly výkaz (134 výdejen), připadá na 1 zpravodajskou jednotku 8 062 poukazů.

Tabulka č. 4 Počty receptů v roce 2017

Území, kraj	nemocniční lékárna			veřejná lékárna			celkem		
	počet receptů včetně elektronických	z toho		počet receptů včetně elektronických	z toho		počet receptů včetně elektronických	z toho	
		pro zdravotní pojišťovny	počet nemocničních lékáren		pro zdravotní pojišťovny	počet veřejných lékáren		pro zdravotní pojišťovny	počet lékařů
Hl. m. Praha	1 867 722	1 684 726	20	8 375 053	7 074 496	324	10 242 775	8 759 222	344
Středočeský	736 521	675 293	14	6 420 011	5 549 449	283	7 156 532	6 224 742	297
Jihočeský	720 383	656 144	11	3 306 359	2 928 983	147	4 026 742	3 585 127	158
Píseňský	385 026	360 366	9	3 252 152	2 864 103	145	3 637 178	3 224 469	154
Karlovarský	94 221	65 943	3	1 856 681	1 548 494	89	1 950 902	1 614 437	92
Ústecký	554 677	510 054	13	4 458 892	3 858 763	192	5 013 569	4 368 817	205
Liberecký	409 988	385 038	6	2 231 025	1 951 365	104	2 641 013	2 336 403	110
Královéhradecký	271 299	248 680	2	3 547 898	3 148 907	178	3 819 197	3 397 587	180
Pardubický	263 958	243 079	6	2 905 252	2 582 126	145	3 169 210	2 825 205	151
Vysočina	336 602	310 423	6	2 891 867	2 455 599	120	3 228 469	2 766 022	126
Jihomoravský	1 425 103	1 246 638	19	6 299 537	5 488 813	352	7 724 640	6 735 451	371
Olomoucký	559 740	515 224	6	3 764 906	3 283 055	170	4 324 646	3 798 279	176
Zlínský	438 544	402 882	7	3 443 150	3 040 272	162	3 881 694	3 443 154	169
Moravskoslezský	931 679	861 198	15	7 064 908	6 208 320	304	7 996 587	7 069 518	319
ČR	8 995 463	8 165 688	137	59 817 691	51 982 745	2 715	68 813 154	60 148 433	2 852

Tabulka č. 5 Počty poukazů v roce 2017

Území, kraj	nemocniční lékárna			veřejná lékárna			výdejna zdravotnických prostředků			celkem		
	počet poukazů	z toho		počet poukazů	z toho	počet veřejných lékáren	počet poukazů	z toho		počet poukazů pro zdravotní pojišťovny	počet vydějen zdravotnických prostředků	
		pro zdravotní pojišťovny	počet nemocničních lékáren					pro zdravotní pojišťovny	pro zdravotní pojišťovny			
Hl. m. Praha	156 731	155 421	20	182 378	180 527	324	141 873	141 164	46	480 982	477 112	390
Středočeský	65 982	65 904	14	155 513	152 632	283	118 631	37 306	19	340 126	255 842	316
Jihočeský	55 326	54 905	11	80 737	80 210	147	76 991	71 908	12	213 054	207 023	170
Přízeňský	50 301	50 251	9	132 609	103 551	145	69 464	51 883	19	252 374	205 685	173
Karlovarský	9 775	6 866	3	26 369	26 097	89	21 356	0	14	57 500	32 983	106
Ústecký	83 372	82 981	13	120 923	119 307	192	11 210	6 731	11	215 505	209 019	216
Liberecký	51 630	51 408	6	80 994	80 178	104	30 705	30 705	9	163 229	162 291	119
Královéhradecký	26 274	26 169	2	200 466	199 598	178	6 665	6 665	5	233 425	232 432	185
Pardubický	43 614	43 531	6	94 677	93 767	145	6 070	6 070	3	144 361	143 368	154
Vysočina	49 450	49 385	6	65 477	64 750	120	10 000	9 200	6	124 927	123 335	132
Jihomoravský	134 041	133 784	19	169 748	167 807	352	129 071	127 656	23	432 660	429 247	394
Olomoucký	55 846	55 722	6	108 595	106 465	170	113 928	113 912	18	278 369	276 099	194
Zlínský	49 706	49 682	7	96 460	95 561	162	46 059	36 021	7	192 225	181 264	176
Moravskoslezský	122 893	118 623	15	167 648	163 733	304	225 733	217 464	26	516 274	499 820	345
ČR	954 841	944 652	137	1 682 614	1 634 183	2 715	1 007 756	856 685	218	3 645 211	3 435 520	3 070

Vývoj počtu receptů za rok a průměrného počtu receptů na 1 zpravodajskou jednotku má od roku 2011 do roku 2014 resp. 2015 sestupnou tendenci, rok 2017 se celkovým počtem receptů přibližuje roku 2012 a průměrným počtem receptů roku 2011.

Obdobný klesající trend do roku 2014 je také u poukazů na zdrav. prostředky s následným růstem celkového počtu výkazů i průměrného počtu výkazů na 1 zpravodajskou jednotku s tím, že rok 2017 představuje vyšší počty poukazů v obou parametrech proti roku 2011, viz. tabulka č. 6.

Kolísání a následný růst posuzovaných parametrů v roce 2017 souvisí s organizačními opatřeními v resortu zdravotnictví a celkovou socioekonomickou situací.

Tabulka č. 6 Celkové počty receptů a poukazů v letech 2011–2017

celkové počty	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Recepty včetně elektronických	73 895 742	69 667 726	68 940 703	62 169 101	68 511 676	66 188 425	68 813 154
Poukazy	3 291 575	3 279 791	3 303 274	2 482 631	3 395 861	3 389 974	3 645 211
Celkem	77 187 317	72 947 517	72 243 977	64 651 732	71 907 537	69 578 399	72 458 365
Počet receptů na 1 ZJ PZS LP	28 798	26 470	25 830	27 779	27 005	27 104	27 124
Počet poukazů na 1 ZJ PZS LP	1 283	1 246	1 238	1 109	1 339	1 388	1 437

Tržby za léčivé přípravky a zdravotnické prostředky v roce 2017 překročily hranici 80 mld. Kč a představují 82,18 mld. Kč s meziročním růstem o 9,0%, 71,58 mld. Kč tj. 87,1% jsou náklady za léčivé přípravky. Celkový objem tržeb je rozložen následovně: tržby od zdravotních pojišťoven představovaly 45,1%, od pacientů za doplatky 9,8%, z volného prodeje 10,8%, příjmy od poskytovatelů zdravotních služeb 31,8% a od ostatních odběratelů 2,5%. Jednotlivé tržby mírně klesaly, pouze tržby od poskytovatelů zdravotních služeb vzrostly o 3,3%, viz. tabulka č. 7. Průměrná finanční částka, kterou zaplatil každý obyvatel na doplatcích k receptům a poukazům spolu s volným prodejem léčivých přípravků a zdravotnických prostředků, představovala v roce 2017 finanční částku ve výši 1 597 Kč (z toho 762 Kč je průměrná částka za doplatky na léčivé přípravky a zdravotnické prostředky a 835 Kč je za volný prodej), což představuje minimální zvýšení o 42 Kč tj. o 2,6% proti roku 2016, pozn. v uvedené částce není zohledněno vrácení doplatků ze strany zdravotních pojišťoven vybraným skupinám pacientů, které činilo celkem 117,0 mil. Kč.

Tabulka č. 7 Tržby za léčivé přípravky a zdravotnické prostředky v roce 2017

Území, kraj	Tržby v tis. Kč					
	celkem	z toho				
		tržby od ZP	doplatky od pacientů	volný prodej	tržby od poskytovatelů zdravotních služeb	tržby od ostatních odběratelů
Hl. m. Praha	20 670 619	6 864 050	1 462 473	1 638 981	10 288 256	416 859
Středočeský	5 809 564	3 346 550	852 170	970 015	591 171	49 658
Jihočeský	3 845 953	1 924 378	434 781	487 238	895 419	104 137
Plzeňský	4 577 956	1 903 569	427 929	471 483	1 616 405	158 570
Karlovarský	1 682 711	857 808	317 123	365 663	102 718	39 399
Ústecký	5 850 567	2 646 951	551 354	592 009	2 012 276	47 977
Liberecký	2 174 678	1 373 233	284 400	331 653	113 714	71 678
Královéhradecký	5 094 819	2 159 020	388 525	423 669	1 979 092	144 513
Pardubický	3 132 740	1 589 753	334 888	351 711	817 169	39 219
Vysočina	3 217 508	1 609 673	345 046	359 182	883 210	20 397
Jihomoravský	11 112 112	4 203 357	968 199	1 107 110	4 727 189	106 257
Olomoucký	3 430 633	2 313 393	476 125	469 025	83 343	88 747
Zlínský	3 085 550	1 867 396	411 426	423 747	258 359	124 622
Moravskoslezský	8 495 439	4 400 295	839 141	867 864	1 753 624	634 515
ČR	82 180 849	37 059 426	8 093 580	8 859 350	26 121 945	2 046 548

Následující tabulky uvádějí rozdělení tržeb po jednotlivých typech zdravotnických zařízení a po druhu materiálu – léčivý přípravek a zdravotnický prostředek, s komentářem.

Celková tržba za léčivé přípravky v roce 2017 byla ve výši 71,58 mld. Kč s meziročním růstem o 8,4%. Významně se odlišuje trend tržeb nemocničních lékáren a veřejných lékáren, kdy nemocniční lékárný s celkovou tržbou 28,18 mld. Kč mají meziroční růst o 15,4% oproti veřejným lékárnám, kde je meziroční růst pouze 4,2%. Tento rozdíl ve vývoji tržeb mezi nemocničními a veřejnými lékárnami je dán především z výšnou tržbou od poskytovatelů zdravotních služeb, resp. růstem objemu žádanek na oddělení ambulantní a lůžková pracoviště poskytovatele nemocniční péče. Náklady na léčivé přípravky („centrová léčba“) specializovaných pracovišť byly podle zdrav. pojišťoven ve výši 16 655 mil. Kč.

Jednotlivé tržby u nemocničních lékáren zůstávají v podstatě shodné, mírně zvýšená je tržba od zdrav. pojišťoven ze 7,61 mld. Kč v roce 2016 na 7,97 mld. Kč v roce 2017, doplatky od pacientů jsou téměř shodné 0,88 mld. Kč proti 0,86 mld. Kč v roce 2016, volný prodej 0,42 mld. Kč proti 0,39 mld. Kč v roce 2016, od ostatních odběratelů 0,23 mld. Kč proti 0,27 mld. Kč v roce 2016. U tržeb od poskytovatelů zdravotních služeb došlo k výraznému zvýšení z 15,25 mld. Kč na 18,66 mld. Kč, což představuje meziroční růst o 22,3%.

U veřejných lékáren jsou v podstatě shodné tržby jako v roce 2016 u tržeb za volný prodej, od poskytovatelů zdrav. služeb, od ostatních odběratelů. K navýšení o 0,45 mld. Kč došlo u tržeb za doplatky od pacientů, v roce 2017 představovaly částku 6,92 mld. Kč. Největší část navýšení tržeb proti roku 2016 představují tržby od zdrav. pojišťoven, které jsou ve

výši 24,19 mld. Kč proti 22,92 mld. Kč v roce 2016, což představuje meziroční růst o 5,5%. U veřejných lékáren, které odevzdaly výkaz (2 278 lékáren) připadá na 1 zpravodajskou jednotku průměrná tržba 19,051 mil. Kč za léčivé přípravky a 1,241 mil. Kč za zdravotnické prostředky. Hodnota mediánu za léčivé přípravky je za tržby od zdrav. pojišťoven 7 060 mil. Kč, tržby za doplatky 2 322 mil. Kč a tržby za výdej bez lékařského předpisu 2 204 mil. Kč. Celkový medián uvedených nejdůležitějších tržeb veřejných lékáren je 12 272 mil. Kč.

Tabulka č. 8 Tržby za léčivé přípravky v nemocničních lékárnách v roce 2017

Území, kraj	Tržby v tis. Kč					
	celkem	z toho				
		tržby od ZP	doplatky od pacientů	volný prodej	tržby od poskytovatelů zdravotních služeb	tržby od ostatních odběratelů
Hl. m. Praha	9 962 484	2 054 641	223 165	106 636	7 564 434	13 608
Středočeský	946 081	526 052	68 470	31 121	319 210	1 228
Jihočeský	1 473 468	473 804	71 535	52 290	819 622	56 217
Plzeňský	1 991 207	373 904	41 054	11 620	1 556 715	7 914
Karlovarský	84 392	70 765	8 552	4 389	659	27
Ústecký	1 620 484	438 163	49 849	26 103	1 101 573	4 796
Liberecký	464 577	319 317	38 252	15 475	52 915	38 618
Královéhradecký	1 777 176	303 930	21 230	11 283	1 436 292	4 441
Pardubický	723 799	206 873	23 247	11 305	459 171	23 203
Vysočina	1 091 496	292 404	28 576	15 764	751 082	3 670
Jihomoravský	4 576 944	1 211 352	135 350	67 279	3 140 905	22 058
Olomoucký	619 897	491 613	56 297	20 834	8 581	42 572
Zlínský	537 332	355 929	37 641	18 424	124 456	882
Moravskoslezský	2 317 538	852 927	80 293	35 611	1 330 542	18 165
ČR	28 186 875	7 971 674	883 511	428 134	18 666 157	237 399

Tabulka č. 9 Tržby za léčivé přípravky ve veřejných lékárnách v roce 2017

Území, kraj	Tržby v tis. Kč					
	celkem	z toho				
	tržby od ZP	doplatky od pacientů	volný prodej	tržby od poskytovatelů zdravotních služeb	tržby od ostatních odběratelů	
Hl. m. Praha	7 549 090	3 620 229	1 157 787	1 410 224	1 121 596	239 254
Středočeský	4 431 850	2 494 364	763 376	880 335	260 143	33 632
Jihočeský	2 137 844	1 264 901	354 934	404 810	67 722	45 477
Plzeňský	2 253 542	1 299 973	369 036	412 223	51 692	120 618
Karlovarský	1 497 511	721 343	294 138	348 083	101 050	32 897
Ústecký	3 014 439	1 808 647	480 883	536 686	149 100	39 123
Liberecký	1 429 437	831 707	239 674	298 821	27 460	31 775
Královéhradecký	2 520 615	1 528 023	356 246	379 332	123 021	133 993
Pardubický	2 237 485	1 248 462	305 119	314 805	355 117	13 982
Vysočina	1 842 265	1 172 170	309 687	312 938	33 347	14 123
Jihomoravský	4 451 408	2 452 611	794 748	951 929	174 140	77 980
Olomoucký	2 395 487	1 478 693	405 262	406 907	65 054	39 571
Zlínský	2 274 356	1 323 276	362 630	375 309	93 130	120 011
Moravskoslezský	5 363 894	2 948 105	727 411	761 329	340 956	586 093
ČR	43 399 223	24 192 504	6 920 931	7 793 731	2 963 528	1 528 529

Celková tržba za zdravotnické prostředky v roce 2017 byla ve výši 10,59 mld. Kč s meziročním růstem o 13,1%. Významně se odlišuje trend tržeb nemocničních lékáren a veřejných lékáren, kdy nemocniční lékárny s celkovou tržbou 5,40 mld. Kč mají meziroční růst o 29,2% oproti veřejným lékárnám, kde je meziroční pokles tržeb o 8,9%. U výdejen zdrav. prostředků byly tržby ve výši 2,35 mld. Kč, což představuje meziroční růst o 13,5%.

Pro nemocniční lékárny byl rozhodující růst tržeb za zdravotnické prostředky od poskytovatelů zdravotních služeb, který vzrostl o 36,3% na částku 4,35 mld. Kč. Pokles tržeb ve veřejných lékárnách byl způsoben především poklesem tržeb od zdravotních pojišťoven o 9,2% na částku 2,12 mld. Kč. U výdejen zdrav. prostředků rostly především tržby za volný prodej (o 53,4%), od poskytovatelů zdravotních služeb (o 172,4%) a od ostatních odběratelů (o 294,6%).

Tabulka č. 10 Tržby za zdravotnické prostředky v nemocničních lékárnách v roce 2017

Území, kraj	Tržby v tis. Kč					
	celkem	z toho				
	tržby od ZP	doplatky od pacientů	volný prodej	tržby od poskytovatelů zdravotních služeb	tržby od ostatních odběratelů	
Hl. m. Praha	1 813 832	230 442	12 322	22 387	1 548 050	631
Středočeský	70 115	50 694	2 241	8 337	8 766	77
Jihočeský	47 377	38 860	2 150	4 222	1 945	200
Plzeňský	62 156	48 100	4 957	2 590	6 255	254
Karlovarský	8 056	7 314	253	439	42	8
Ústecký	839 844	71 038	1 963	6 659	759 412	772
Liberecký	76 972	38 534	2 763	3 489	31 779	407
Královéhradecký	434 853	18 514	820	2 136	413 349	34
Pardubický	39 628	36 174	1 021	1 714	599	120
Vysočina	147 389	42 059	1 735	6 997	95 890	708
Jihomoravský	1 509 433	116 884	8 145	12 907	1 370 987	510
Olomoucký	68 167	56 469	2 503	8 397	510	288
Zlínský	89 800	46 243	1 505	3 411	38 304	337
Moravskoslezský	201 132	105 914	6 906	9 765	78 172	375
ČR	5 408 754	907 239	49 284	93 450	4 354 060	4 721

Tabulka č. 11 Tržby za zdravotnické prostředky ve veřejných lékárnách v roce 2017

Území, kraj	Tržby v tis. Kč					
	celkem	z toho				
tržby od ZP		doplatky od pacientů	volný prodej	tržby od poskytovatelů zdravotních služeb	tržby od ostatních odběratelů	
Hl. m. Praha	347 003	226 599	29 964	67 235	11 397	11 808
Středočeský	245 336	165 105	16 785	46 471	2 326	14 649
Jihočeský	99 507	71 738	4 945	20 856	1 171	797
Plzeňský	137 005	103 629	6 299	19 492	775	6 810
Karlovarský	59 735	28 824	12 951	11 662	754	5 544
Ústecký	360 876	316 588	17 732	21 237	2 166	3 153
Liberecký	118 423	100 579	2 518	12 888	1 560	878
Královéhradecký	350 265	300 394	9 379	30 418	6 280	3 794
Pardubický	118 335	89 130	5 252	20 121	2 133	1 699
Vysočina	114 547	86 199	4 396	19 906	2 541	1 505
Jihomoravský	304 878	216 451	23 145	56 127	3 670	5 485
Olomoucký	153 453	110 762	7 974	21 858	8 762	4 097
Zlínský	156 601	116 473	9 371	25 530	2 469	2 758
Moravskoslezský	261 347	190 087	17 257	45 253	3 752	4 998
ČR	2 827 311	2 122 558	167 968	419 054	49 756	67 975

Tabulka č. 12 Tržby za zdravotnické prostředky ve výdejnách zdravotnických prostředků v roce 2017

Území, kraj	Tržby v tis. Kč					
	celkem	z toho				
tržby od ZP		doplatky od pacientů	volný prodej	tržby od poskytovatelů zdravotních služeb	tržby od ostatních odběratelů	
Hl. m. Praha	998 210	732 139	39 235	32 499	42 779	151 558
Středočeský	116 182	110 335	1 298	3 751	726	72
Jihočeský	87 757	75 075	1 217	5 060	4 959	1 446
Plzeňský	134 046	77 963	6 583	25 558	968	22 974
Karlovarský	33 017	29 562	1 229	1 090	213	923
Ústecký	14 924	12 515	927	1 324	25	133
Liberecký	85 269	83 096	1 193	980	0	0
Královéhradecký	11 910	8 159	850	500	150	2 251
Pardubický	13 493	9 114	249	3 766	149	215
Vysočina	21 811	16 841	652	3 577	350	391
Jihomoravský	269 449	206 059	6 811	18 868	37 487	224
Olomoucký	193 629	175 856	4 089	11 029	436	2 219
Zlínský	27 461	25 475	279	1 073	0	634
Moravskoslezský	351 528	303 262	7 274	15 906	202	24 884
ČR	2 358 686	1 865 451	71 886	124 981	88 444	207 924

Celkové tržby za léčivé přípravky a zdravotnické prostředky v roce 2017 vzrostly o 9,0% proti roku 2016, jedná se o výrazně vyšší růst, proti předcházejícímu roku, kdy byl růst 3,4%. Průměrný vývoj tržeb na 1 zpravodajskou jednotku poskytovatele lékárenské péče vzrostl o 4,9%, tržby rostly ve všech segmentech, nejvyšší růst o 16,8% byl v segmentu tržeb od poskytovatelů zdravotních služeb, viz tabulka č. 13.

Pozn. rozdíl ve výši 73 tis. Kč v řádku „Tržby celkem“ proti tabulce č. 7 je způsoben započtením tržeb za prodej vyhrazených léčivých přípravků ve výdejních zdravotnických prostředcích.

Tabulka č. 13 Tržby za léčivé přípravky a zdravotnické prostředky v letech 2011–2017

celkem v tis. Kč	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Tržby od ZP za léky	33 987 000	35 666 759	34 012 579	29 764 250	30 677 236	30 546 984	32 164 178
Tržby od ZP za zdravotnické prostředky	3 565 046	3 553 349	3 544 025	2 762 373	4 344 829	5 010 862	4 895 248
Tržby za doplatky od pacientů za částečně hrazené LP a ZP	9 261 180	9 676 844	8 858 766	8 046 765	7 804 989	7 658 406	8 093 583
Tržby za výdej bez lékařského předpisu	7 663 780	7 864 530	8 199 005	7 327 386	8 227 954	8 789 343	8 859 388
Tržby od poskytovatelů zdravotních služeb	16 785 695	17 837 191	18 325 891	18 810 261	20 028 230	21 516 154	26 121 961
Tržby od ostatních odběratelů	1 030 265	984 395	1 036 333	1 174 512	1 864 539	1 890 201	2 046 564
Tržby celkem	72 292 966	75 583 068	73 976 599	67 885 547	72 947 777	75 411 950	82 180 922
Tržby od ZP na 1 ZJ PZS LP	14 634	14 901	14 071	11 003	13 805	14 561	14 608
Tržby za doplatky od pacientů za částečně hrazené LP a ZP na 1 ZJ PZS LP	3 609	3 677	3 319	2 975	3 076	3 136	3 190
Tržby za výdej bez lékařského předpisu na 1 ZJ PZS LP	2 987	2 988	3 072	2 709	3 243	3 599	3 492
Tržby od poskytovatelů zdravotních služeb na 1 ZJ PZS LP	6 542	6 777	6 866	6 954	7 894	8 811	10 296
Tržby od ostatních odběratelů na 1 ZJ PZS LP	402	374	388	434	735	774	807
Tržby celkem na 1 ZJ PZS LP	28 173	28 717	27 717	25 096	28 754	30 881	32 393
Náklady ZP za léky				33 818 854	33 883 288	34 462 259	35 283 625
Náklady ZP za zdrav. prostředky				6 476 968	6 813 291	7 342 481	7 487 672

Porovnání tržeb od zdravotních pojišťoven, uvedených ve výkazech zpravodajských jednotek s vynaloženými náklady zdravotních pojišťoven za léky a zdravotnické

prostředky, dle Zdravotně pojistných plánů zdravotních pojišťoven za rok 2017, dokumentují tabulky č. 14 a 15. Rozdíl mezi tržbami od zdravotních pojišťoven a náklady zdravotních pojišťoven za léčivé přípravky a zdravotnické prostředky je z důvodu neodevzdání statistického výkazu všemi zpravodajskými jednotkami, především výdejen zdrav. prostředků.

Tabulka č. 14 Porovnání tržeb od zdravotních pojišťoven a nákladů zdravotních pojišťoven za léčivé přípravky v letech 2011–2017

celkem v tis. Kč	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Tržby od ZP za léčivé přípravky	33 987 000	35 666 759	34 012 579	29 764 250	30 677 236	30 554 033	32 164 178
Náklady ZP za léčivé přípravky	34 133 996	36 103 901	34 633 310	33 818 854	33 883 288	34 462 259	35 283 625
Rozdíl v Kč	-146 996	-437 142	-620 731	-4 054 604	-3 206 052	-3 908 226	-3 119 447
Rozdíl v %	0%	1%	2%	12%	9%	11%	9%

Tabulka č. 15 Porovnání tržeb od zdravotních pojišťoven a nákladů zdravotních pojišťoven za zdravotnické prostředky v letech 2011 - 2017

celkem v tis. Kč	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Tržby od ZP za zdravotnické prostředky	3 565 046	3 553 349	3 544 025	2 762 373	4 344 829	5 003 813	4 895 248
Náklady ZP za zdravotnické prostředky	6 296 154	6 218 325	6 058 470	6 476 968	6 813 291	7 342 481	7 487 672
Rozdíl v Kč	-2 731 108	-2 664 976	-2 514 445	-3 714 595	-2 468 462	-2 338 668	-2 592 424
Rozdíl v %	43%	43%	42%	57%	36%	32%	35%

Poznámka:

Tržby od ZP za léčivé přípravky a zdravotnické prostředky – zdroj: Výkaz A080 - údaje ze statistických výkazů předložených zpravodajskými jednotkami LP v jednotlivých letech

Náklady ZP za léky a zdravotnické prostředky – zdroj: MZ ČR - údaje ze Zdravotně pojistných plánů zdravotních pojišťoven

Navýšení prodejních cen léčivých přípravků a zdrav. prostředků v nemocničních a veřejných lékárnách proti nákupním cenám představuje 15,8%, zvýšilo se proti roku 2016 o 0,4%, u léčivých přípravků představuje 16,4% a u zdrav. prostředků 10,5%. Náklady za provedené výkony od zdravotních pojišťoven a taxa laborum doznaly minimální meziroční změny, výrazně stouply náklady za ředění cytostatik na 134,7 mil. Kč, což představuje růst o 40,9%, viz. tabulka č. 16.

Tabulka č. 16 Náklady na lékárenskou péči v roce 2017

Území, kraj	Částky v tis. Kč		Celková suma prodejných cen bez DPH vydaných a prodaných léčivých přípravků a zdravotnických prostředků	z toho		Celková suma nákupních cen bez DPH léčivých přípravků vydaných na recept a zdravotnických prostředků vydaných na poukaz	z toho		Celková hodnota plateb zdravotních pojišťoven za provedené výkony	Celková hodnota taxy laborum za přípravu prováděnou v lékárnách	Celková hodnota plateb zdravotních pojišťoven za fedení cytotatik	
	Celková suma nákupních cen bez DPH vydaných a prodaných léčivých přípravků a zdravotnických prostředků	z toho		Celková suma prodejných cen bez DPH vydaných a prodaných léčivých přípravků a zdravotnických prostředků	z toho		léčivé přípravky	zdravotnické prostředky				léčivé přípravky
Hl. m. Praha	15 890 883	14 114 623	1 776 260	1 776 260	1 620 798	1 663 494	1 663 494	5 256 735	557 972	177 124	62 959	33 587
Středočeský	4 256 638	4 049 440	207 198	207 198	4 962 184	249 604	249 604	2 907 368	160 244	94 999	29 329	2 866
Jihočeský	2 929 465	2 775 694	153 771	153 771	3 521 903	180 612	180 612	1 602 925	96 366	46 262	20 950	5 777
Přerušovaný	3 595 203	3 446 998	148 215	148 215	4 084 753	172 681	172 681	1 548 448	117 371	38 284	13 656	10 538
Karlovarský	1 252 334	1 211 873	40 461	40 461	1 537 178	48 600	48 600	832 290	27 241	19 174	5 384	0
Ústecký	4 651 675	3 658 813	992 862	992 862	5 287 258	1 023 785	1 023 785	2 098 313	322 530	91 768	17 069	6 289
Liberecký	1 701 278	1 427 210	274 068	274 068	2 097 193	355 107	355 107	1 074 723	110 671	34 592	12 468	3 845
Královéhradecký	4 044 891	3 438 614	606 277	606 277	4 567 199	657 111	657 111	1 641 276	228 410	105 396	12 184	9 702
Parulubický	2 477 558	2 358 561	118 997	118 997	2 912 328	141 546	141 546	1 339 433	94 035	42 038	9 920	4 010
Vysočina	2 458 376	2 268 325	190 051	190 051	2 861 144	205 996	205 996	1 302 035	87 484	64 225	10 460	4 360
Jihomoravský	8 743 614	7 192 789	1 550 825	1 550 825	9 952 214	1 742 215	1 742 215	3 335 717	273 004	222 433	29 565	26 724
Olomoucký	3 697 036	3 546 086	150 950	150 950	4 244 404	180 282	180 282	1 832 072	130 454	77 728	27 858	10 161
Zlínský	2 737 797	2 575 743	162 054	162 054	3 258 207	194 052	194 052	1 571 664	124 344	175 450	16 046	4 329
Moravskoslezský	6 308 649	6 024 134	284 515	284 515	7 402 596	340 337	340 337	3 514 731	230 855	123 303	32 642	12 513
ČR	64 745 397	58 088 893	6 656 504	6 656 504	75 009 657	7 355 422	7 355 422	29 857 730	2 560 981	1 312 776	300 490	134 701

Tabulka č. 17 Vývoj nákladů na lékárenskou péči

celkové počty	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Celková suma nákupních cen bez DPH vydaných a prodaných léčivých přípravků a zdravotnických prostředků	x	x	x	x	55 060 714	60 763 745	64 745 397
z toho léčivé přípravky	x	x	x	x	48 715 135	53 601 589	58 088 893
zdravotnické prostředky	x	x	x	x	6 345 579	7 162 156	6 656 504
Celková suma prodejních cen bez DPH vydaných a prodaných léčivých přípravků a zdravotnických prostředků	x	x	x	x	63 930 088	70 146 063	75 009 657
z toho léčivé přípravky	x	x	x	x	56 875 340	62 132 170	67 654 235
zdravotnické prostředky	x	x	x	x	7 054 748	8 013 893	7 355 422
Celková suma prodejních cen bez DPH léčivých přípravků vydaných na recept a zdravotnických prostředků vydaných na poukaz	x	x	x	x	28 735 986	31 010 588	32 418 711
z toho léčivé přípravky	x	x	x	x	25 931 274	27 960 092	29 857 730
zdravotnické prostředky	x	x	x	x	2 804 712	3 050 496	2 560 981
Celková hodnota plateb zdravotních pojišťoven za provedené výkony	x	x	x	x	1 295 105	1 329 306	1 312 776
Celková hodnota taxy laborum za přípravu prováděnou v lékárnách	x	x	x	x	308 265	308 107	300 490
Celková hodnota plateb zdravotních pojišťoven za ředění cytostatik	x	x	x	x	74 356	95 563	134 701

Zdrojem pro textovou a tabulkovou část jsou odevzdané výkazy A 080.

Zpracoval: PharmDr. Kamil Rössler